

26.14x32.92	1	עמוד 27	ישראל היום! - השבוע	11/11/2022	83798889-0
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

אראל סג"ל

איור שלומי צ'רקה

האינטואיציה היהודית ניצחה

הרצל וז'בוטינסקי הבינו שמדינה יהודית היא הפתרון • וגם מסעודה משדרות מבינה את זה

מסחררת ועבורו זה הרגע הטרגי בחייו. בנימין נתניהו המנהיג יצוק בהשראת הרצל וז'בוטינסקי, שאותם תיווך לו אביו. כמותם, הרצל שנתניהו מציב הוא אחד – המשך קיומה של המדינה הריבונית של העם היהודי. כמוהם, הוא מפתח עוצמה מדינית בעזרת עוצמה צבאית. נתניהו גם הוסיף למשוואה את העוצמה הכלכלית, זו שמאפשרת את הכוח הצבאי. זה עבה מול איראן, מול הפלשתינים וגם מול ההתיישבות. לקח להתיישבות, צאצאית הציונות המעשית, הרבה זמן ללמוד שטוקסידו עדיף על עז. אבל בסוף הם הבינו.

נתניהו מבין תובנה עמוקה, ישנה יחדשה. הכוחות בתנועה הציונית, שהתנגדו להרצל ולא זיהו את הסכנה הגדולה, קיימים גם עכשיו. אז הם עשו זאת בשם התרבות היהודית, היום בשם תרבות המערב, אבל ההתנגדות היא אותה התנגדות. זה ההתנגדות ללאומיות היהודית, להישגיה, לדרישותיה. הפסיביות הגלותית שולטת בהתנהלותם המדינית. אין בהם גאווה לאומית, ובמקום כבוד הם רוצים שיאהבו אותם. נשמע חרש? זו התובנה של פינסקר על ההתנהלות היהודית בגולה באוטואמניפיצייה ב-1881. הקרב בחוץ הוא על עוצמה מדינית, אבל הקרב בפנים, חשוב לא פחות, הוא על עמידה ואקטיביות, על תחושת כבוד לאומי, על מדינת היהודים היהודית.

את כל זה יודע הציבור. אם לא בידיעה ממשית, אז בתחושה ובאינטואיציה. לכן מסעודה משדרות, אבל גם ריקי כהן מחדרה, מצביעות לגוש הימין. הן יודעות שנתניהו הוא מדינאי דגול, והן יודעות שהוא המחוסם הגדול של העם היהודי מול מדינת כל אורחיה. לא מהיום. בשנת 1999, לאחר שנתניהו הפסיד לאהוד ברק, כתבתי שבור לב את הדברים הבאים: "בעוד 150 שנה יישב היסטוריון אמיץ ויקבע שאתה, נתניהו, עמדת בצומת היסטוריה וקריטי על עתיד העם היהודי. הבנת שאנחנו חייבים לבחור בין מדינה יהודית למדינת כל אורחיה, מדינה שתאבד כל זכות מדינית על האדמה הזאת. ביום שני (יום ההפסד) פסעה המדינה צעד ראשון אל תוך תהום שאתה, נתניהו, הסתכלת לעומקה, לא הופנטת וידעת להסתובב."

לכן נתניהו ניצח. ואיתו העם היהודי. •

ברגע מסוכן, שחיי היהודים באירופה נתונים לאיום קיומי ממש, שאנחנו במרוץ נגד הזמן להשגת מדינה, להצלה. אחד העם טען שהאנטישמיות דועכת ותמשיך לדעוך, ולא ראה בה גורם שיש להתחשב בו. הרגע ההיסטורי של הציונות המדינית היה רווי הישגים, אבל קצרצר.

הרצל הביא את הנשורה המדינית, וזאב ז'בוטינסקי הוסיף את הבשורה הצבאית. כרי שהמדינות לא תהיה תלויה ביחירי סגולה כהרצל, חייבת לעמוד מאחוריה עוצמה צבאית. ולכן, יחד עם טרומפלדור, יוזם ז'בוטינסקי את הקמת הגורדים העבריים. לכן הוא, אבי המחירות, מקים את ארגון ההגנה, מאוחר יותר את האצ"ל, ותלמידי יקימו את הלח"י. לכן הוא מאמן את צעירי בית"ר באירופה בנשק ובצבאיות. באופן טרגי הם יהיו בעלי הידע הצבאי בגטאות ויובילו מרידות מוצלחות יותר. השעון מתקתק בגולה. הרצל וז'בוטינסקי מבינים שמדינה היא הפתרון היחיד, ומבינים שהעם היהודי לא מזהה את הסכנה ממטה. הם לא מצליחים למנוע אותה. המדינה הוקמה מאוחר מדי. היא הוקמה הרבה בזכות העוצמה הצבאית של האצ"ל והלח"י, ש"י צרו לחץ מדיני וכלכלי כבר על בריטניה. הניתוח הצליח, אבל שליש פצינט מת.

מתוך ביתו של מי שפעל עם ז'בוטינסקי במשלחת הר" וויזיוניסטית לארה"ב, אינטלקטואל ענק וציוני דגול, עולה אחד הגיבורים הגדולים של הציונות. יוני נתניהו הוא הספרא והסייפא, מפקד נריר מסוגו, לוחם נועז וגם איש ספר, שמפנים את הסכ"נה המתקתק ליהודים, בכל מקום שהוא. הסיפור כמעט לקוח מאגרות חז"ל על מידה כנגד מידה. יהודים נחטפים לאוגנדה. גרמנים עושים בהם סלקציה. אחרי הרעבה ושני בתנאים מח"פירים, הם מתוכננים להירצח. אלא שב-1976 יש מדינה, ויש לה כוח צבאי. מכל המפקדים נלקח יוני, האיש שיישם בגופו וברוחו את משנת הרצל וז'בוטינסקי. מבצע ההצלה ההרואי מגשים את תכלית הציונות. עם מדינה עצמאית, ליהודים יש הגנה.

מבצע אנטבה היה אפילו סמלי של השואה, תיקון לגורל היהודי אחרי 2,000 שנות גלות. יוני נפל בקרב. מתוך הרגע הזה נולד בנימין נתניהו המנהיג. זהו רגע של הצלחה ציונית

על מצבת הניצחון של פרעה מרנפתח (זו המכונה גם מצבת ישראל או אסטלת ישראל) נכתב "ישראל הושם, אין זרע לו". מר מרנפתח, שחי במאה ה-13 לפנה"ס, פספס. קשה להאשים אותו. חיזוי העתיד הוא עסק מפוקפק, ועם ישראל ידוע בשרירותו. זה מוביל אותנו לתהייה המתבקשת: מהנרסי התודעה הסבירו לנו כל כך הרבה פעמים שתם עידן נתניהו. מתברר שהם טעו, כי אחד ועוד אחד שווה 64. למה?

הניצחון בבחירות הפעם היה רגע היסטורי חשוב, אולי מכונן. עצירת המשבר הפוליטי מעולם לא היתה מטרה בפני עצמה. מטרת הימין היתה השגת רוב ציוני לעמדותיו בקלפי. לולא הסתת התקשורת והמשפט התפוח, הממשלה היתה קמה הרבה קודם. אם הימין ונתניהו ישיכילו לקדם רפורמות הכרחיות, יהיה הניצחון גם רגע מכונן. גם אם שנת נתניהו, התיקים התפורים נגדו והחשש מקואליציה עם תומכי טרור היו גורם חשוב בניצחון ובהתלכדות סביבו, הם לא העיקר. יש משהו גדול יותר, רעיוני, מהותי. אוגנדה. הקרדיט להבחנה הוא לבני הבכור.

מתוך אפר הגולה קם הרצל. היתה ציונות לפניו, התיישבות בארץ ישראל גם כן. אבל בניגוד לאינטואיציה הפשוטה – בעוד עז ועוד דונם לא מקימים מדינה. הציונות המעשית, וברגש על תנועת הפועלים, מעולם לא הבינה שגם מיליון קיבוצים לא מייצרים כוח מדיני. אבל הרצל הבין. הרצל יצר תנועת המונים ודרש ממנה להגיע לקונגרס בטוקסידו, שתכבד את עצמה. הוא החזיר את הכבוד העצמי לעם היהודי. בשם הכוח המדיני שיצר, הגיע לסולטן ולקייזר, ולבסוף לבריטניה.

את מה שהרצל חולל באליטה הבריטית, שהיתה, יחסית, פחות אנטישמית, אפשר לתאר כטיפול המרה ציוני. יחד עם מקס נורדאו וישראל זנגוויל הושגה בזמן אמת תוכנית אוגנדה. מקלט הלילה. הרצל מבקש להציל את יהודי מזרח אירופה באופן זמני. התנועה הציונית דוחה את ההצעה. הכישלון הרגעי לא מפחית מהישגו העצום. בתוך 13 שנה, פסיק במונחים היסטוריים, אותה צמרת בריטית שהרצל שכנע, חתמה בגאווה על הצהרת בלפור. לא היה להרצל גב. בשמונה שנות פעילותו צמחה לו אופר זיכיה שוויתרה על כוח מדיני, ורצתה תחייה תרבותית וחברת מופת. אחד העם כמשל. אבל הרצל הבין לפני כולם שאנחנו